

Sala kommun
Box 304
73325 Sala

2010-03-08
1 (19)
Dnr: 43-2009:3754

Västerfärnebo skola
Rektor Curt-Åke Larsson

Beslut

efter tillsyn av Västerfärnebo skola
i Sala kommun

[2010- 03-08]

Skolbeslut

Tillsyn i Västerfärnebo skola
Sala kommun
2010-03-08
Dnr43-2009:3754

Rektor Curt-Åke Larsson

Västerfärnebo skola

Box 32

73070 Västerfärnebo

Tillsyn i Västerfärnebo skola

Förskoleklass, grundskola årskurs 1-9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Västerfärnebo skola och Sala kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

De elever som Skolinspektionen intervjuat eller samtalat med under tillsynen beskriver att Västerfärnebo skola är en skola där man får vara "som man är". De menar att skolans begränsade storlek gör att lärarna har tid att ta hand om eleverna. Eleverna beskriver också, i motsats till lärarna, skolans rykte som gott. Skolans värdegrundsarbete ger emellertid inte tillräckliga effekter och behöver förbättras. Exempelvis noterades under besöket att arbetsro saknas i några klasser. Det förekommer också kränkningar mellan eleverna. Elever kan också utebli från lektioner trots att de är närvarande i skolan. Det finns brister i skolans förebyggande värdegrundsarbete då arbetet är starkt lärarberoende. Skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling uppfyller inte plankraven.

Västerfärnebo skola uppvisar oroväckande låga kunskapsresultat. Mer än hälften av eleverna lämnade skolan våren 2009 utan fullständigt grundskolebetyg. De nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5 indikerar låga kunskapsresultat även i de tidigare skolåren. Det är synnerligen angeläget att skolan vidtar kraftfulla åtgärder så att alla elever i samtliga årskurser ges möjlighet att nå målen för utbildningen.

Det är även angeläget att skolan vidtar åtgärder för att all bedömning och betygssättning utgår från nationella mål och kriterier. Tillsynen visar att det finns brister inom detta område. Skolan behöver även finna forum för bedömningsdiskussioner inom skolan men också med andra skolor.

På skolan finns rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd främst inom matematik, svenska och engelska. Trots detta finns det elever som inte får det särskilda stöd de behöver. Åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av särskilt stöd och kvaliteten på flera upprättade åtgärdsprogram är för låg.

Vidare bör arbetet med uppföljning, utvärdering och analys av resultat förbättras för att ligga till grund för såväl skolans kvalitetsarbete som arbetet med att ge elever stöd som är adekvat för deras behov och därmed säkerställa att de ges möjlighet att nå målen i alla ämnen. Kvalitetsredovisningen behöver utvecklas och innehålla en tydlig bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

De individuella utvecklingsplanerna uppfyller i sin nuvarande utformning i de olika skolåren inte förordningens krav, vilket bidrar till att skolans mål och krav inte klargörs tillräckligt tydligt för elever och vårdnadshavare. Detta påverkar också elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande över sitt eget lärande negativt. Skolan behöver utveckla arbetet med att ge eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. Skolan behöver också arbeta med att bättre anpassa undervisningen efter elevernas individuella behov samt förmedla höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Tillsynen visar vidare att skolans pedagogiska ledning behöver förstärkas för att verksamheten ska utvecklas mot ökad måluppfyllelse. Rektorn behöver ta ett större ansvar och se till att skolans utbildning och betygssättning uppfyller författningarnas krav på likvärdighet. På Västerfärnebo skola finns alltför stora skillnader i undervisningens kvalitet och samarbetet mellan lärare emellan behöver utvecklas.

Många av de bristområden som påpekas vid tillsynen har skolan redan identifierat och delvis åtgärdat. Exempelvis ingår skolan i det av kommunen uppstartade kunskapsprojektet. Syftet är att ta fram verktyg för elever och lärare för att tydligare skapa en bild av elevernas kunskapsutveckling genom att arbeta med tydliga pedagogiska planeringar. Även en utveckling av elevernas IUP och skriftliga omdömen är påbörjat. I syfte att möta olika elevers intressen och behov arbetar skolan med att finna former för att erbjuda eleverna tre olika profiler i årskurs 7-9.

Skolinspektionen har i tillsynen av Västerfärnebo skola identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Andelen elever som når målen för utbildningen är inte tillräcklig hög. Skolans resultat behöver förbättras. Skolinspektionen förväntar sig att en redovisning av resultaten för samtliga ämnen i årskurs 5 lämnas i samband med uppföljningen i oktober 2010.
- Alla elever har inte i alla ämnen tillgång till lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.
- De individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte förordningens krav.
- Lärarnas bedömning och betygssättning utgår inte alltid från de nationella målen i kursplanerna och nationella betygskriterier.
- Rektorn följer inte upp lärarnas undervisning och undervisningens kvalitet i tillräckligt hög grad.
- Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas och systematiskt analyseras. Skolans kvalitetsarbete behöver förbättras, kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav.
- Rektorn utvärderar och omprövar inte resultatet av det särskilda stöd som ges.
- Skolans mål och krav klargörs inte tillräckligt tydligt för elever och vårdnadshavare.
- Undervisningen upplevs inte i tillräckligt hög grad av eleverna som stimulerande.
- Undervisningen anpassas inte i tillräckligt hög grad till varje elevs behov.
- Samverkan och samarbete inom skolan och med andra skolor brister och behöver utvecklas.
- Eleverna ges inte i tillräcklig omfattning möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.
- Skolan har inte höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.
- Skolans ordningsregler är inte tillräckligt förankrade och efterlevs inte alltid av elever och personal.
- All personal arbetar inte för att relationerna mellan vuxna och elever, samt mellan eleverna, ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende så att skolans lärandemiljö ska upplevs som god och trygg.
- Det förebyggande arbetet mot kränkningar och trakasserier måste utvecklas. Skolans likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav.

- Skolans skriftliga bedömningar av elevers kunskapsutveckling anger inte på ett sätt tydligt vilka mål eleven nått i de olika ämnena samt eventuellt vilka stödåtgärder som vidtagits.
- Alla elever erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar.
- Åtgärdsprogram upprättas inte alltid när en utredning visar att en elev behöver särskilt stöd. Vidare behöver åtgärdsprogrammets kvalitet utvecklas.
- Alla elever i behov av särskilt stöd erbjuds inte sådant stöd.
- Beslut saknas om placering av elev i särskild undervisningsgrupp.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektorn och Sala kommun har ansvar för att Västerfärnebo skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 6 månader från den dag beslutet för Sala kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sala kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Tommy Bucht deltagit.

Luca Nesi

Enhetschef

Sigbritt Gålnander

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Västerfärnebo skola

Bilaga 1

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sala kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Västerfärnebo skola den 9-11 februari 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skola/skolor, dels den information som samlats in under besöket. I Västerfärnebo skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Västerfärnebo skola

Tabell 1: Antal elever på Västerfärnebo skola

Västerfärnebo skola	Antal elever
Förskoleklass	18
Grundskola	215

Källa: Skolans egna uppgifter februari 2010

Västerfärnebo skola ligger i den västra delen av Sala kommun ca 24 km från centralorten Sala. Skolan har ett stort upptagningsområde och de allra flesta av eleverna åker skolskjuts till skolan.

Skolan har för närvarande ett sjunkande elevunderlag främst när det gäller de senare skolåren. Orsaken till minskningen beror delvis på en omorganisation inom kommunen av skolornas olika upptagningsområden. Skolans prognoser visar att elevunderlaget i lägre skolåren däremot kommer att öka något.

Skolan leds av en rektor. Skolans personal är organiserad i två arbetslag, F-6 respektive 7-9. Arbetslagen leds av var sin arbetslagsledare som träffar rektor 2 gånger per månad. Arbetslagsledarna har en samordnande funktion och leder de veckovisa arbetslagsmötena.

Skolans elever är organiserade i undervisningsgrupper om ca 20 elever. I de lägre skolåren består undervisningsgrupperna av årskurs 1-2, 3-4 samt 5-6.

Skolans idrottshall och slöjdsalar nyttjas av eleverna vid Hedens skola. Skolans bibliotek är även öppet kvällstid för allmänheten. Skolluncherna köper skolan av Björkgårdens äldreboende dit eleverna går varje dag.

Bilaga 2

Tillsynsprotokoll med bedömningar för Västerfärnebo skola

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat**Bristområde: Kunskaper****Skolans måluppfyllelse gällande kunskapsresultat.**

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att Västerfärnebo skola behöver vidta kraftfulla åtgärder för att förbättra kunskapsresultaten.

Andelen elever på Västerfärnebo skola som våren 2009 nått målen i samtliga ämnen i årskurs 9 var endast 44 procent. Detta innebär att mer än varannan elev lämnade skolan utan fullständigt betyg. Av skolans kvalitetsredovisning framgår att det låga resultatet 2009 till stor del berodde på att eleverna inte nådde målen i främst geografi. Statistik från Skolverket visar att andelen elever som nått målen i samtliga ämnen varierat under en tio års period mellan 64 procent och 86 procent.

Det genomsnittliga meritvärdet uppgick 2009 till 176,3 poäng, en differens med 33 poäng jämfört med det genomsnittliga meritvärdet i riket. Skillnaden i genomsnittligt meritvärde mellan pojkar och flickor är 20 poäng.

Andelen behöriga elever till ett nationellt program på gymnasieskolan var 2009 73 procent. Motsvarande resultat för riket är 89 procent. Skolans resultat uppvisar en fallande trend under de senaste fem åren när det gäller andelen behöriga elever till nationellt program.

Enligt det nationella ämnesprovet i svenska för årskurs 9 år 2009 nådde 88 procent av eleverna målen. Motsvarande resultat för engelska är 75 procent och för matematik 70 procent. En jämförelse av resultatet på de nationella proven och betygsutfall visar att 28 procent av eleverna fick högre betyg i svenska och matematik än vad det nationella ämnesprovet indikerar. Motsvarande resultat för engelska är 7 procent.

Av betygsstatistiken för Västerfärnebo skola framgår att det finns en stor skillnad mellan de olika ämnena när det gäller andelen elever som nått målen. Som exempel kan nämnas att i ämnet geografi nådde endast 61 procent av eleverna målen medan motsvarande resultat för samtliga praktisk-estetiska ämnen är 95 procent. Skolan har inte närmare diskuterat och analyserat denna skillnad.

För Västerfärnebo skola visar den egna statistiken när det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 3 2009 att 78 procent nådde målen i svenska och 56 procent i matematik. 55 procent nådde målen i båda ämnesproven. Skolans egen bedömning är att 77 procent av eleverna nådde målen i svenska för årskurs 3 och 100 procent nådde målen i matematik.

När det gäller årskurs 5 visar den egna statistiken att 55 procent nådde målen enligt de nationella ämnesproven 2009 i svenska, 73 procent i engelska och 73 procent i matematik. 55 procent av de 11 eleverna nådde målen i samtliga ämnesprov. Skolans egen bedömning är att 73 procent uppnådde målen i svenska, 82 procent i engelska och 82 procent i matematik. Eftersom skolans elevantal är lågt bör tillgänglig statistik för både årskurs 3 och 5 tolkas med försiktighet. Skolinspektionen kan ändå konstatera att resul-

taten är låga. Vidare saknar skolan uppgift om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i alla ämnen i slutet av årskursen. Eftersom skolan inte har några sammanställningar som visar i vilken grad eleverna når målen i årskurs 5 har Skolinspektionen svårt att uttala sig om elevernas kunskapsresultat i de lägre skolåren. Resultaten på de nationella ämnesproven indikerar dock tydligt att skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

**Lpo 94, 2.2 Kunskaper, 2.2 Mål att uppnå i grundskolan,
Kursplanerna**

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder så att alla elever får tillgång till lärare som har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Tillsynen visar att för de senare skolåren finns lärare inom moderna språk, de samhällsorienterade och de naturorienterade ämnesområdena som saknar behörighet för samtliga ämnen de undervisar i. Även för de tidigare skolåren finns brister när det gäller lärares behörighet att undervisa i naturorienterade ämnen. Skolan saknar vidare en behörig lärare när det gäller studie- och yrkesvägledning.

2 kap. 3 § skollagen

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att de individuella utvecklingsplanerna utformas så att eleven och vårdnadshavaren får tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen i samtliga ämnen samt att skolan i planerna lyfter fram elevens utvecklingsmöjligheter och beskriver skolans ansvar.

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av skiljer sig åt mellan de olika skolåren. För eleverna i de lägre skolåren har planerna en tydlig fokusering på matematik, svenska och engelska. I dessa ämnen finns skriftliga omdömen utarbetade medan motsvarande omdömen till stor del saknas i övriga ämnen. För eleverna i de senare skolåren finns en variation i utformningen mellan olika ämnen. I flera ämnen används skolans utarbetade betygskriterier i matrisform som underlag för skriftliga omdömen medan exempelvis i matematik bedöms endast om eleverna uppnått en nivå inom främst algebra. Den framåtsyftande delen i elevernas IUP är inte alltid tydligt målrelaterade. Exempelvis kan ett kortsiktigt mål vara att "ta sig igenom hösten". I

planerna framgår inte heller tydligt vilka insatser som ska göras av skolan utifrån de nationella kursplanerna för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Skolan har själv identifierat ovanstående som ett utvecklingsområde och deltar i ett kommungemensamt utvecklingsarbete, det så kallade kunskapsprojektet.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Fokus på skolans uppdrag

Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att säkerställa att lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Observationer, intervjuer och samtal kring bedömning och betygssättning visar att det finns brister inom detta område på Västerfärnebo skola. Exempelvis förekommer att elever inte blir godkända på grund av så kallade "rester" i form av inte inlämnade arbeten eller prov från tidigare skolår. Det förekommer också att betyg på prov sätts enbart utifrån en poängskala och hänsyn till elevernas kunskapskvaliteter tas inte med i bedömningen. Osäkerhet råder kring om teknikbetyget i årskurs åtta är att betrakta som ett slutbetyg eller på vilka grunder slutbetyget i årskurs nio sätts. Bedömningsdiskussioner mellan olika ämnen och med andra skolor saknas till stor del.

2 kap. 6 § samt 7 kap. 8 § första stycket grundskoleförordningen

Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Rektorn inhämtar kunskap om och följer upp lärarnas undervisning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver ta ansvar för att inhämta kunskaper om och följa upp lärarnas undervisning.

Rektor beskriver att han håller sig förtrogen med verksamheten genom att ta del av lärarnas pedagogiska planeringar, följa upp och diskutera dessa vid medarbetarsamtal, delta i konferenser, samtal med elever och föräldrar etc. Verksamhetsbesök eller lektionsbesök sker enligt både rektorn och lärare i begränsad omfattning, oftast då i form av "akututtryckningar" när något har inträffat. Tillsynen visar att rektorn inte specifikt följer upp hur pass stimulerande undervisningen är, undervisningens kvalitet eller hur läroplanens mål att sträva mot verkligen genomsyrar undervisningen. Det är speciellt

viktigt att rektorn ökar sina ansträngningar i detta avseende, inte minst med tanke på att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att göra undervisningen mer stimulerande för eleverna. Se vidare bristområde Fokus på lärandet.

2 kap. 2 § första stycket skollagen

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Rektorn tar ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att skolan sammantaget behöver förbättra sitt kvalitetsarbete på så sätt att man följer upp elevernas resultat och systematiskt analyserar hur de nationella målen har förverkligats. Det är rektorns ansvar att så sker. Skolinspektionen bedömer vidare att skolan behöver vidta åtgärder för att utveckla kvalitetsredovisningen så att den tillfullo uppfyller de krav som förordningen ställer.

I tillsynen framkommer att det på Västerfärnebo skola finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och uppföljning, utvärdering och analys på övergripande skolnivå av elevernas kunskapsresultat behöver förbättras. Även om de båda arbetslagen i viss mån informeras om de samlade kunskapsresultaten så är skolans lärare inte till fullo medvetna om de resultat som skolan uppnår. Exempelvis saknas en uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsresultat i förhållande till bl.a. målen i årskurs 5 på en övergripande skolnivå. Ett annat exempel är att de skillnader som finns när det gäller måluppfyllelsen i olika ämnen utvärderas och analyseras inte.

Skolinspektionen har vidare tagit av skolans kvalitetsredovisning för år 2008/2009. Kvalitetsredovisningen följer en av Sala kommun utarbetad mall. Kvalitetsredovisningen har en tydlig struktur och ger en god information om skolans verksamhet. Till stora delar saknas emellertid enligt Skolinspektionen en systematisk bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. De analyser som återfinns i kvalitetsredovisningen är till stor del en beskrivning av vilka insatser som gjorts under året. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen/planen mot kränkande behandling saknas.

2 kap. 6 § grundskoleförordningen,

Kursplanerna,

2 och 3a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Rektorn utvärderar och omprövar regelbundet de särskilda stödinsatser som ges.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ett tydligare ansvar för att regelbundet följa upp och utvärdera det särskilda stöd som ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Genom intervjuer med rektorn, lärarpersonal och skolans elevhälsoteam kan Skolinspektionen konstatera att skolan saknar rutiner för att utvärdera skolans särskilda stödinsatser. Insatserna följs i viss mån upp på individnivå men en skolövergripande utvärdering och analys saknas. Med tanke på skolans låga kunskapsresultat är det angeläget att rektorn säkerställer att de stödinsatser som görs också leder till avsedda resultat. Även elevhälsoteamet saknar metoder och rutiner för att gemensamt kunna utvärdera sitt arbete och sina insatser.

5 kap. 1 § grundskoleförordningen (särskilda stödinsatser)

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Rektorn och lärarna klargör mål och krav för föräldrar och elever.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver tydligare klargöra mål och krav för föräldrar och elever.

I syfte att tydliggöra mål och bedömningskriterier för elever och vårdnadshavare har skolan beslutat att inför varje arbetsområde ska en skriftlig pedagogisk planering utarbetas. Eleverna uppger att det är lärar- och ämnesberoende i vad mån de får sådana planeringar. Samtal och intervjuer med lärare bekräftar att pedagogiska planeringar inte alltid skrivs och delges eleverna. Vidare menar eleverna att även om de delges mål och bedömningskriterier i form av pedagogiska planeringar så upplever de att skrivningarna många gånger är svåra att förstå och att tid till förklarande diskussion inte alltid ges.

Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Eleverna upplever undervisningen som stimulerande.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så undervisningen blir mer stimulerande.

Intervjuer och observationer visar att graden av stimulans i undervisningen beror på vilken lärare som undervisar och i vilka ämnen som undervisningen bedrivs. Det finns stora variationer inom skolan när det gäller undervisningens kvalitet. I den senare skolåren förekommer mycket inaktuella läromedel vilket eleverna framhåller som en delorsak till att undervisningen inte upplevs stimulerande och intressant.

Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för lärande, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Lärarna arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolinspektionen bedömer att lärarna högre grad behöver arbeta med att anpassa undervisningen till varje elevs behov.

Tillsynen visar att graden av skolans anpassning vad gäller svårighetsgrader och arbetssätt till olika elever är alltför lärarberoende. Vid intervjuer och observationer framkommer det goda exempel på hur lärare anpassar undervisningen till enskilda elever likaväl som det framkommer att elever alltför ofta arbetar på samma sätt utan att det relateras till varje elevs behov och förutsättningar. Eleverna ges heller inte alltid de utmaningar de kan behöva.

Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla samverkan mellan lärarna.

Även om visst samarbete sker inom olika projekt- och utvecklingsgrupper visar tillsynen att det finns brister i samverkan, särskilt i de senare skolåren. Exempelvis brister det när det gäller anpassning av undervisning till elevernas behov, stimulerande undervisning, betygssättning och bedömning. Det har lett till att resultaten inom dessa områden har blivit lärarberoende och att alla elever inte ges samma förutsättningar. När det gäller elever med behov av särskilt stöd, visar tillsynen att det finns brister vad gäller samverkan och i kommunikation mellan lärare och elevhälsoteam. Också samverkan vid överlämningen mellan årskurs sex och årskurs sju kan förbättras då Västerfärnebo skola i årskurs 7 tar emot elever från flera olika skolor. Samverkan är ett område som skolans lärare lyfter fram som en väg att förbättra kunskapsresultaten men också för att dämpa den stress som många av skolans elever upplever.

Lpo 94 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Rektorn och lärarna arbetar aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att eleverna i större utsträckning behöver ges större möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad.

Tillsynen, i form av intervjuer och observationer, visar att elevernas möjlighet till inflytandet varierar mellan olika ämnen och lärare och att inflytande inte ökar med stigande ålder. I flera ämnen är undervisningen alltid färdigplanerad. Eleverna får heller inte kännedom om målen i flera ämnen, vilket hindrar deras möjlighet till inflytande över sitt eget lärande. Skolans personal lyfter själva fram elevernas inflytande som ett utvecklingsområde och beskriver att arbetslagen diskuterar formerna för elevinflytandet och hur man på ett naturligt sätt ska få med eleverna i arbetet med de pedagogiska planeringarna.

4 kap. 2 § skollagen,

Lpo 94 2 Elevernas ansvar och inflytande, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Rektorn och lärarna har höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister när gäller att ha, samt till eleverna förmedla, höga och tydliggjorda förväntningar till elevernas förmåga

Tillsynen visar att det på skolan finns en tendens att förklara skolans låga resultat utifrån faktorer som elevernas bakgrund, bristande stöd hemifrån, elevernas bristande motivation eller intresse. Dåliga förkunskaper från tidigare skolor är en annan förklaring. Det förekommer även att hela undervisningsgrupper förväntas använda läromedel som enbart är anpassade till en kunskapsnivå motsvarande godkänt. Enligt läroplanen är skolans uppdrag att främja lärande där individen stimuleras att inhämta kunskaper. Skolan ska stimulera varje elev att bilda sig och växa med sina uppgifter. Lärarnas förhållningssätt ska vara sådant att det förmedlar höga förväntningar på eleverna samt innebär en ömsesidig respektfull relation mellan lärare och elev. Det är av stor betydelse att det råder en enhetlighet mellan lärarna om vilka förväntningar man har på eleverna samt att lärarna och skolledningen utgår från att det är skolans och undervisningens kvalitet, inte elevernas bakgrund är avgörande för elevernas resultat.

Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

**Ordningsregler är förankrade, efterlevs och anpassas efter skolans förhållanden.
Alla lärare tar ansvar för att de regler som är fastställda för skolan följs.**

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta ytterliga åtgärder för att förankra skolans ordningsregler.

Tillsynen visar att skolan arbetar för att skapa arbetsro på lektioner. Skolan har gemensamma ordningsregler och en därtill kopplad konsekvenstrappa. Eleverna är väl informerade om båda dokumenten. Representanter för eleverna har tidigare varit med vid utarbetandet. Tillsynen visar dock, utifrån intervjuer, samtal och observationer, att eleverna, främst i årskurs 7-9, i varierande grad följer gällande regler och att lärarna i varierande grad agerar när detta inträffar. De flesta elever följer de överenskomna reglerna men det finns elever som "släntrar in" på lektioner efter det att lektioner påbörjats, att elever går ut ur klassrum när mobiltelefoner ringer och att man inte visar kamrater och lärare respekt genom att fokusera på undervisningen. Det finns också flera exempel på att elever som trots tillsägelser inte följer de regler som satts upp.

6 kap. 8b § grundskoleförordningen

Lpo 94 2.1 Normer och värden, Riktlinjer

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Alla som arbetar på skolan arbetar för att relationerna mellan vuxna och elever och elever/elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.

Skolinspektionen bedömer att Västerfärnebo skola behöver vidta ytterligare åtgärder för att relationerna mellan vuxna och elever, elever och elever, ska bygga på respekt och ömsesidigt förtroende så att skolans lärandemiljö ska upplevs som god och trygg.

I intervjuer och samtal med elever, personal och ledning framträder en bild av att de flesta av skolans elever trivs och upplever skolmiljön som trygg. Skolans äldre elever beskriver exempelvis cafeterians personal som viktiga för miljön på skolan. Vid observationen och i samtal framkommer dock en annan bild som visar att det finns brister i arbetsron i vissa klasser. Grovt och kränkande språkbruk eleverna emellan finns. De yngre eleverna uppger att det förekommer bråk på rasterna och att enskilda elever utsätts för kränkningar. Flera av de yngre eleverna som Skolinspektionen talat med upplever att rastvaktssystemet är otillräckligt. Detta sammantaget pekar på att Västerfärnebo skola bör vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att alla elever ska uppleva sin lärandemiljö som god och trygg.

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Trygghet och studiero**

Rektorn ser till att det på skolans bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en årlig plan mot kränkande behandling .

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att ytterligare förstärka skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling behöver vidareutvecklas för att fullt svara mot gällande författningskrav. plankrav.

Skolan beskriver vid tillsynen olika insatser och aktiviteter kring värdegrundsarbetet. Bland annat ska alla klasser i årskurs 7-9 varje vecka arbeta med veckans värdegrundsfråga som lyfter fram aktuella situationer eller händelser i skolan. Samtalsgrupper i form av "kill- och tjejssnack" förekommer i olika klasser, de yngre eleverna berättar om arbetet med en "hemlig kompis". Ett samarbete med organisationen Friends har inletts och på skolan finns kamratstödjare. Tillsynen visar dock att skolans arbete med värdegrunden behöver utvecklas. Arbetet idag är starkt lärarberoende, tid avsatt för arbetet bland annat i form av handledartid varje vecka används inte av alla lärare. Mycket av insatserna är mer av reaktiv art när något inträffat än av förebyggande art.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Planen uppfyller till stora delar författningskraven och innehåller bland annat skolans långsiktiga målsättning, definitioner, skolans förebyggande arbete, rutiner för akuta åtgärder, samt kvalitetssäkring och revidering av likabehandlingsplanen. Planen bygger inte på en aktuell kartläggning vilket gör att det inte finns någon kopplingen mellan kartläggning och planerade åtgärder. Konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering saknas helt i nuvarande plan. Om eleverna getts möjlighet att medverka vid upprättandet framgår inte.

14 a kap. 8 § skollagen,

3 kap. 16 § diskrimineringslagen,

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Bedömning och betyg

Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningen.

Skolinspektionens bedömning är att åtgärder behöver vidtas vad gäller Västerfärnebo skolas skriftliga bedömningar av elevers kunskapsutveckling så att de på ett tydligt sätt anger vilka mål eleven nått i de olika ämnena samt eventuellt vilka stödåtgärder som vidtagits.

De skriftliga bedömningar från Västerfärnebo skola som Skolinspektionen tagit del av uppvisar varierande kvalitet. I något exempel som Skolinspektionen tagit del av beskrivs vilket ämne eleven inte nått målen i, vilka ämnesområden som läsårets arbete omfattat samt kommentarer om frånvaro koncentrationsvårigheter. Andra skriftliga bedömningar beskriver endast de nationella mål för årskurs 9 som eleven uppnått, i övrigt beskrivs inte elevens kunskaper i ämnet.

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och val

Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Vid tillsynen framkommer det att eleverna i nuvarande årskurs 5 inte får undervisning i hem- och konsumentkunskap och därmed inte ges möjlighet att nå de nationella målen för årskurs fem.

4 kap. 3a § första meningen skollagen

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionen finner att skolan behöver säkerställa att åtgärdsprogram alltid upprättas när en elev behöver särskilt stöd. Vidare behöver arbetet med åtgärdsprogram utvecklas.

Vid tillsynen framkommer det att åtgärdsprogram inte alltid upprättas i de senare skolåren, även i de fall där en elev riskerar att inte nå målen för årskurs nio. Kvaliteten på skolans upprättade åtgärdsprogram varierar kraftigt. Många av de åtgärdsprogram

som Skolinspektionen tagit del av uppfyller till stora delar författningarnas krav, medan i andra åtgärdsprogram framgår inte elevens behov och inte heller på ett tydligt sätt vad skolan ska göra för att tillgodose behoven. De åtgärder som skolan föreslår är heller inte relaterade till läroplanen och kursplanerna. Slutligen är vissa av åtgärdsprogrammen så utformade att de svårigen kan utvärderas

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att alla elever som är i behov av särskilt stöd får det.

Vid tillsynen framkommer att skolan har rutiner kring att fånga upp elever med behov av särskilt stöd. Trots detta uppger rektorn, lärare och elevhälsoteam att inte alla elever som har svårigheter i skolarbetet får särskilt stöd i den utsträckning de behöver. Behov av särskilt stöd utreds och ges främst i ämnena svenska och matematik. I övriga ämnen har eleverna inte möjlighet att få särskilt stöd.

4 kap. 1 § andra stycket skollagen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Rektors beslutsfattande

Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolinspektionen bedömer att skolan saknar beslut för elev placerad i särskild undervisningsgrupp.

På Västerfärnebo skola undervisas en elev i en särskild undervisningsgrupp utan att vederbörliga beslut är fattade. Sådana beslut ska enligt kommunens delegationsordning fattas av ansvarig förvaltningschef.

5 kap. 5 § grundskoleförordningen